

HƯỚNG DẪN GIẢI ĐỀ THI THỬ NGHIỆM MÔN NGỮ VĂN 2017

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN TUYENSINH247.COM

Câu	Ý	Nội dung
I		Độc hiểu
	1	Những từ ngữ, hình ảnh được lấy từ chất liệu văn học dân gian là: - Cô Tấm cũng về làm hoàng hậu - Cây khế chua có đại bang đến đậu Chim ăn rồi trả ngon ngọt cho ta - Hoa của đất, người trồng cây dựng cửa
	2	“Đất đai cỗi cằn thì người sẽ nở hoa”, ý câu thơ muốn nói thiên nhiên khắc nghiệt, điều kiện tự nhiên không cho phép không phải là cản trở mà ngược lại, là thử thách để con người khẳng định mình. Con người nở hoa là con người đạt được thành quả, con người thành công sau rất nhiều thử thách.
	3	Biện pháp được sử dụng trong bốn câu thơ cuối là biện pháp điệp. “Những chân trời”, “những mảnh đất”, “những biển khơi”, “những ngàn sao” là những điều mơ ước của con người, nơi ta chưa đặt chân tới, nơi vẫn còn muốn chinh phục. Biện pháp điệp liệt kê một loạt những ước mơ rất cao đẹp, thiêng liêng, cũng là những ước mơ rất thực. Sau ước mơ đó là niềm tin vào thế hệ mình, thế hệ của chúng “ta” sẽ ước mơ, khao khát và biến những mơ ước đó trở thành hiện thực.
	4	Học sinh có thể chọn điều tâm đắc nhất để lại trong em. Nhưng ấn tượng chung là đoạn thơ khắc họa hình tượng Đất Nước bắt nguồn từ văn hóa truyền thống xa xưa với chất liệu dân gian đậm đà và kéo dài tới chúng ta, tới mãi mai sau với những mơ ước rất đẹp, rất người, rất nhân văn. Qua đó thấy được tình yêu quê hương đất nước của tác giả.
II		Làm văn
	1	Sức mạnh niềm tin trong cuộc sống
	1.1	Giải thích - Niềm tin: sự tin tưởng, tín nhiệm vào những điều có thể làm trong cuộc sống dựa trên cơ sở hiện thực nhất định. - Sức mạnh niềm tin trong cuộc sống là sức mạnh tinh thần, giúp con người làm được những điều mong ước, hoàn thành những dự định. - Sức mạnh niềm tin từ đoạn trích là sức mạnh về hạnh phúc có thật ở

		trên đời, về quả ngọt sau bao nỗi đắng cay và niềm tin vào mơ ước ở tương lai.
1.2	<p>Phân tích, bình luận</p> <p>a. Vì sao cần có sức mạnh niềm tin trong cuộc đời</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cuộc sống bao gồm cả hai yếu tố vật chất lẫn tinh thần, tâm hồn và thể xác, tuy rằng vật chất quyết định ý thức nhưng ý thức, tinh thần phải thoải mái mới làm nên những điều tuyệt vời khác. - Có niềm tin sẽ tạo ra sức mạnh để vượt qua những khó khăn, trắc trở. - Vì cuộc đời không bao giờ lường hết cho ta những hiểm nguy, cuộc sống của chúng ta luôn trực chờ sự tổn thương nên cần có niềm tin để vượt qua. - Có hai cách để hạnh phúc, một là tránh những khó khăn đến với mình, hai là thay đổi thái độ của bản thân đối với những rắc rối đó. Cách thứ nhất không nằm trong tầm kiểm soát thì luôn luôn có cách thứ hai. Chính thái độ, niềm tin của chúng ta mới là yếu tố quyết định cuộc sống. <p>b. Biểu hiện của sức mạnh niềm tin trong cuộc đời</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luôn lạc quan, yêu đời, không gục ngã trước bất kì khó khăn, thử thách nào. - Có ý chí, nghị lực để đối mặt và vượt qua những khó khăn. - Tỉnh táo để tìm những lời giải cho những bài toán mà cuộc sống đặt ra cho chúng ta. Không rối rắm, mất niềm tin. - Biết truyền niềm tin, niềm lạc quan cho người khác và cho cộng đồng. <p>c. Mở rộng</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niềm tin là sức mạnh để vượt qua những thử thách nhưng không phải chỉ cần niềm tin là đủ. Niềm tin ấy phải dựa trên những thực lực thực tế. Tin vào điều gì đó trống rỗng sẽ càng làm chúng ta ảo tưởng vào bản thân mà thôi. 	
2.3	<p>Bài học hành động và liên hệ bản thân</p> <ul style="list-style-type: none"> - Em có những niềm tin vào bản thân, gia đình và xã hội như thế nào. Em đã và đang làm gì để thực hiện hóa niềm tin ấy. - Liên hệ bản thân 	
3	<p>Sông Hương của Hoàng Phủ Ngọc Tường không chỉ mang vẻ đẹp trời phú mà còn ánh lên vẻ đẹp của con người</p>	
1	<p>Giới thiệu chung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tác giả: Hoàng Phủ Ngọc Tường sinh năm 1937, là người có hiểu biết sâu rộng trên nhiều lĩnh vực đặc biệt nhất là sử học, địa lý văn hóa ở Huế. Tác phẩm của ông có sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa chất trí tuệ 	

	<p>và trữ tình với những liên tưởng mạnh mẽ và một lối hành văn mê đắm tài hoa.</p> <p>- Tác phẩm: “<i>Ai đã đặt tên cho dòng sông</i>” là một bài kí xuất sắc của Hoàng Phủ, thể hiện đậm nét phong cách nghệ thuật của ông. Bài kí khắc họa thành công hình tượng Hương giang. Lê Uyên Văn cho rằng: “<i>Sông Hương của Hoàng Phủ Ngọc Tường không chỉ mang vẻ đẹp trời phú mà còn ánh lên vẻ đẹp của con người</i>”</p>
2	<p>Chứng minh</p> <p>2.1: Giải thích</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vẻ đẹp trời phú: vẻ đẹp của thiên nhiên, là dòng sông tự nhiên. - Vẻ đẹp của con người: vẻ đẹp của chiều sâu văn hóa, vẻ đẹp của nhân dân kết tinh lại ở dòng sông quê hương. - Vẻ đẹp của dòng sông thiên nhiên hòa vào vẻ đẹp của con người, bởi Hương giang cũng được ví với người con gái Huế. Từ dòng sông thiên nhiên, ta thấy chất vàng mười, chất người ánh lên. - Ý kiến của Lê Uyên Văn phản ánh những cảm nhận tinh tế của người nhận xét, đã tổng kết chính xác vẻ đẹp của dòng sông mộng mơ này. <p>2.2: Chứng minh</p> <p>1) Vẻ đẹp từ góc nhìn địa lí- cảnh sắc thiên nhiên đa dạng và quyến rũ:</p> <p>a) Sông Hương trong không gian <u>núi rừng Trường Sơn</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Là bản trường ca của rừng già: Ở nơi khởi nguồn của dòng chảy, gắn liền với đại ngàn Trường Sơn hùng vĩ, con sông toát lên vẻ đẹp vừa hùng vừa trữ tình, mang một sức sống mãnh liệt. * Như cô gái Di- gan phóng khoáng và man dại: biện pháp nhân hóa đã gợi ra vẻ đẹp hoang dại nhưng cũng rất tình tứ của dòng sông. * Là người mẹ phù sa của một vùng văn hóa xứ sở: khi ra khỏi rừng già, dòng sông nhanh chóng mang vẻ đẹp “dịu dàng và trí tuệ”, góp phần hình thành, gìn giữ và bảo tồn văn hóa của xứ Huế <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Tác giả đã thực sự kì công để khám phá và hết sức tinh tế để thấu hiểu cái phần đời mà “<i>dòng sông hình như không muốn bộc lộ, đã đóng kín lại ở cửa rừng và ném chìa khóa trong những hang đá dưới chân núi Kim Phụng</i>”. <p>b) Sông Hương trong không gian <u>châu thổ</u> vùng Châu Hoá:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Vẻ đẹp của người gái đẹp bừng tỉnh sau một giấc ngủ dài - Trong cảm nghĩ của nhà văn, sông Hương giống như “<i>người gái đẹp nằm ngủ mơ màng giữa cánh đồng Châu Hóa đầy hoa dại</i>” được

“người tình mong đợi đến đánh thức”.

- Từ đây, thủy trình về xuôi của sông Hương giống như *một cuộc tìm kiếm có ý thức* người tình nhân đích thực của một người gái đẹp trong câu chuyện tình yêu lãng mạn nhuộm màu cổ tích.

* **Vẻ đẹp đa dạng:** hành trình về xuôi của dòng sông gắn liền với những địa danh khác nhau, và ở mỗi địa danh lại mang một vẻ đẹp mới lạ. Phải chăng người con gái khi đến với người yêu không chỉ để dâng tặng tình yêu mà còn để hoàn thiện và phơi bày vẻ đẹp của mình? Quả thực trong hành trình về với kinh thành của mình, sông Hương đã phô khoe những vẻ đẹp hết sức đa dạng.

c) Sông Hương trong không gian kinh thành Huế:

* **Bắt đầu đi vào thành phố- Sông Hương được so sánh với người tình vui tươi và duyên dáng:**

- Tâm trạng vui tươi của dòng sông từ khi gặp tiếng chuông chùa Thiên Mụ đến đây càng rõ hơn khi đã nhận ra những dấu hiệu của thành phố.

- Người gái đẹp sông Hương làm dáng lần cuối cùng trước khi chảy vào giữa lòng thành phố thân yêu, trước khi đến với người tình nhân đích thực: *uốn một cánh cung rất nhẹ sang đến Cồn Hén, khiến dòng sông mềm hẳn đi, như một tiếng vâng không nói ra của tình yêu.*

* **Trong lòng thành phố - Sông Hương được so sánh với điệu slow tình cảm dành riêng cho Huế:**

- Nhà văn đã rất tinh tế khi nhận ra đặc điểm riêng của sông Hương là lưu tốc rất chậm “*cơ hồ chỉ còn là một mặt hồ yên tĩnh*”, nhất là khi so sánh với con sông Nê-va băng lướt qua trước cung điện Pê-téc-bua để ra bể Ban-tích.

- Đặc điểm ấy được nhà văn lí giải từ nhiều góc nhìn khác nhau:

	<p>+ Từ đặc điểm địa lí tự nhiên: <i>những chi lưu ấy, cùng với hai hòn đảo nhỏ trên sông đã làm giảm hẳn lưu tốc của dòng nước</i></p> <p>+ Từ lí lẽ của trái tim thì “<i>điều chảy lặng lờ</i>”, “<i>ngập ngừng muốn đi muốn ở</i>” của sông Hương là do tình cảm dành riêng cho Huế, do quá yêu thành phố của mình, do muốn được nhìn ngắm nhiều hơn nữa thành phố thân thương trước khi phải rời xa.</p> <p>=> Sông Hương đẹp một cách hạnh phúc. Nó đã bị Huế chinh phục, ngã trọn vào vòng tay của Huế. Tình yêu với Huế tạo nên bản sắc văn hóa của dòng sông:</p> <p><i>“Con sông dùng dằng con sông không chảy Con sông chảy vào lòng Huế rất sâu” (Thu Bồn)</i></p> <p>* Rời khỏi thành phố- Sông Hương được so sánh với người tình dịu dàng và chung thủy:</p> <p>Cuộc gặp gỡ nào rời cũng phải chia li, dù lưu luyến, dùng dằng đến mấy thì các dòng sông cũng phải trở về với biển cả. Và sông Hương cũng không là ngoại lệ...</p> <p>- Theo đặc điểm địa lí tự nhiên: khi rời khỏi kinh thành, sông Hương chệch về hướng chính bắc, nhưng rời theo quy luật, nó lại phải chuyển dòng sang hướng tây đông. Vì thế mà nó lại đi qua một góc của thành phố Huế ở thị trấn Bao Vinh xưa cổ.</p> <p>- Theo góc nhìn của người nghệ sĩ tài hoa khúc ngoặt ấy là biểu hiện của nỗi <i>vuông vắn</i>, thậm chí có chút <i>lặng lờ kín đáo</i> của người tình thủy chung.</p> <p>2) Vẻ đẹp từ góc nhìn lịch sử:</p> <p>Ở mỗi thời kì lịch sử, sông Hương đều có những đóng góp quang vinh với Tổ quốc:</p>
--	--

	<p>- Gắn liền với những thế kỉ vinh quang của đất nước từ thuở còn là một dòng sông biên thùy xa xôi ở thời đại các vua Hùng.</p> <p>- Là dòng sông viễn châu đã chiến đấu oanh liệt bảo vệ biên giới phía Nam của Tổ quốc Đại Việt qua những thế kỉ trung đại theo sách Địa chí của Nguyễn Trãi.</p> <p>- Vẻ vang soi bóng kinh thành Phú Xuân của người anh hùng Nguyễn Huệ vào TK XVIII.</p> <p>- Sống hết lịch sử bi tráng của thế kỉ XIX với máu của những cuộc khởi nghĩa.</p> <p>- Ở TK XX, sông Hương đi vào thời đại CMT8 bằng những chiến công rung chuyển, để rồi sau đó tiếp tục có mặt trong những năm tháng bi hùng nhất của lịch sử đất nước với cuộc kháng chiến chống đế quốc Mỹ ác liệt, sông Hương tuy bị tàn phá nặng nề song vẫn kiên trinh với lời thề sắt đá.</p> <p>=> đặt con sông trong dòng chảy của lịch sử cũng là thêm một thước đo để Hoàng Phủ Ngọc Tường khẳng định con sông xứ Huế không chỉ xinh đẹp thơ mộng trong dáng vẻ mà còn rất thiêng liêng vĩ đại trong tâm vóc.</p> <p>3) Vẻ đẹp từ góc nhìn văn hóa:</p> <p>a) Dòng sông của âm nhạc: Cũng như nàng Kiều không chỉ có nhan sắc mà còn rất mực tài hoa, sông Hương trong cách nhìn của Hoàng Phủ Ngọc Tường còn là một “người tài nữ đánh đàn lúc đêm khuya”.</p> <p>- Cái nhìn này trước hết có cơ sở từ thực tế: Sông Hương là dòng sông âm nhạc, đây cũng là nét riêng không thể lẫn của sông Hương với các dòng sông khác của đất nước.</p> <p>- Điểm gặp gỡ của cả nền âm nhạc cổ điển cũng như những câu hò dân</p>
--	---

gian là đều đã được sinh thành trên mặt nước sông Hương, nên nó chỉ vang lên hay nhất “*trong một khoang thuyền nào đó, giữa tiếng nước rơi bán âm của những mái chèo khuya*”.

- Theo tác giả, sở dĩ “*những bản đàn đã đi suốt đời Kiều*” hay đến thế, làm thổn thức lòng người đến thế là do Nguyễn Du đã “*bao năm lênh đênh trên quãng sông này, với một phiến trăng sầu*” để cảm nhận và truyền tải được cái thần cái hồn của nền âm nhạc Huế trong đó.

b) Dòng sông của thi ca:

Ở điểm này, người con gái đẹp, người con gái đa tình, người tài nữ đã thực sự trở thành nàng thơ trong những tâm hồn thi sĩ. Sự phong phú của diện mạo và cốt cách văn hóa đã khiến sông Hương trong thơ ca được khám phá và rung động theo một cách rất riêng, không bao giờ lặp lại:

+ “*Từ xanh biếc thường ngày, nó bỗng thay màu thực bất ngờ “dòng sông trắng- lá cây xanh” trong cái nhìn tinh tế của Tản Đà*”

+ “*Từ tha thướt mơ màng nó chợt nhiên hùng tráng lên như “kiếm dựng trời xanh” trong khí phách của Cao Bá Quát*”

+ “*Từ nổi quan hoài vạn cổ với bóng chiều bảng lảng trong thơ Bà Huyện Thanh Quan, nó đột khởi thành sức mạnh phục sinh cả tâm hồn trong thơ Tố Hữu*”.

c) Dòng sông của huyền thoại:

Ngay cả đến cái tên của dòng sông Hương cũng có một vẻ rất riêng của con gái để làm băng khuâng một tâm hồn thi sĩ. Và khi ấy, cái tên của dòng sông lại gắn với một huyền thoại đẹp, để dòng sông trở thành con sông huyền thoại được yêu quý bởi người của đôi bờ: “*Vì yêu quý con sông xinh đẹp của quê hương, con người ở hai bờ đã nấu nước*

	<p><i>trăm loài hoa đổ xuống lòng sông cho làn nước thơm tho mãi mãi”.</i></p> <p>=> Như vậy, nhìn từ góc độ văn hóa, con sông của xứ Huế vốn đã rất đẹp ở diện mạo, dáng vẻ lại càng đậm thắm và đầy sức mê hoặc ở chiều sâu tâm hồn.</p> <p>4. Tiểu kết</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vẻ đẹp của thiên nhiên và con người hòa hợp trong dòng sông, làm sáng ngời lên vẻ đẹp của Hương giang từ thượng nguồn đến khi về với thành phố Huế mộng mơ - Vẻ đẹp của sông Hương được cảm nhận qua cái tôi tinh tế, tài hoa, đầy chất thơ của Hoàng Phủ Ngọc Tường.
3	<p>Tổng kết</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chất trí tuệ và chất thơ kết hợp hài hòa trong tác phẩm của Hoàng Phủ Ngọc Tường tạo nên phong cách đặc sắc của nhà văn này. - “<i>Ai đã đặt tên cho dòng sông?</i>” không chỉ là một trong những tác phẩm hay nhất viết về sông Hương mà còn là bút kí đặc sắc vào bậc nhất của văn học Việt Nam hiện đại. - Bài kí in sâu hình tượng dòng sông Hương không chỉ có vẻ đẹp trời phú mà còn ánh lên vẻ đẹp của con người.